

Asia: VN/9978/2024

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä

Lausunnonantajan lausunto

Määritelmät. Näkemyksenne asetusluonnoksen 2 §:n määritelmistä (esim. ovatko määritelmät selkeät, onko tarvetta lisätä määritelmiin jokin käsite?)

Kyllä

Perustelut:

-

Käyttöoikeudet sosiaali- ja terveydenhuollon välillä. Ovatko terveydenhuollon käyttöoikeudet sosiaalihuollon asiakastietoihin tarkoituksenmukaiset (18 §)?

Kyllä

Perustelut:

-

Käyttöoikeudet sosiaali- ja terveydenhuollon välillä. Ovatko sosiaalihuollon käyttöoikeudet potilastietoihin tarkoituksenmukaiset (19 §)?

Kyllä

Perustelut:

-

Luovutusluvan kohdentaminen. Onko ehdotus luovutusluvan kohdentamisesta asiakkaan näkökulmasta ymmärrettävä ja selkeä?

Kyllä

Perustelut:

-

Luovutusluvan kohdentaminen. Vastaako luovutusluvan kohdentaminen sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan tarpeita?

Kyllä

Perustelut:

-

Luovutusluvan kohdentaminen. Onko luovutusluvan mukainen lupien kohdentaminen toteutettavissa esitetyllä tavalla asiakas- ja potilastietojärjestelmiin (huomioiden sekä uusien tietorakenteiden mukaisesti tallennetut tiedot että aiemmin tallennetut tiedot)?

Ei

Perustelut:

Jos lääkemääräyksessä on tietojenluovutuskielto, apteekki ei saa tietoa luovutuskiellosta. Tilanteessa, jossa sosiaalihuollon henkilöstöllä on oikeus saada esimerkiksi lääkitykseen liittyviä tietoja potilaasta, on tarpeen selvittää ylittääkö potilaan sote-yksikölle antama e-reseptivaltuus olemassa olevan tietojenluovutuskiellon apteekkiasioinnin yhteydessä.

Arvionne asetuksen mukaisen luovutusluvan tietojärjestelmätoteutukseen tarvittavasta ajasta ja kustannuksista:

-

Muita kommentteja asetusluonnoksesta:

Pykälä 4 Terveydenhuollon palvelut -kohtaan tulisi lisätä kohta 16. Avohuollon apteekin palvelut.

Pykälä 8 Käyttöoikeus potilastietoihin lääkkeiden käytön arviointiin, toimittamiseen ja käytön opastukseen liittyvissä työtehtävissä tulisi niin ikään huomioida avohuollon apteekkien tuottamat palvelut.

Pykälässä todetaan, että Lääkkeiden käytön arviointiin ja käytön opastukseen liittyvässä työtehtävässä 4 §:n 1 ja 2

kohdan, 5-7 kohdan ja 15 kohdan tarkoittamissa palveluissa ammattihenkilöillä ja muilla asiakastietoja käsittelevillä henkilöillä on käyttöoikeus seuraaviin tietoihin:

1) potilaan perustiedot; sekä

2) potilasyhteenveto sisältäen keskeiset terveystiedot (diagnoosit, riskitiedot, lääkitys, kuvantaminen, laboratoriotulokset, toimenpiteet, rokotukset, mittaukset, toimintakyky).

Lääkkeiden käytön toimittamiseen liittyvässä työtehtävässä 4 §:n 15 kohdan tarkoittamissa

sairaalan apteekkipalveluissa ammattihenkilöillä ja muilla asiakastietoja käsittelevillä henkilöillä on käyttöoikeus seuraaviin tietoihin:

1) potilaan perustiedot; sekä

2) lääkitystiedot.

Tähän kohtaan tulisi lisätä myös avoapteekin palvelut ja avoapteekissa toimivien ammattihenkilöiden käyttöoikeus näihin tietoihin. Tarve näille tiedoille on esimerkiksi lääkkeiden koneellisen annosjakelun ja siihen kuuluvan lääkehoidon arvioinnin yhteydessä, mutta myös muun lääkkeiden toimittamisen yhteydessä arvioitaessa lääkehoidon turvallisuutta.

Apteekilla tulisi olla oikeus myös määrättyihin lääkehoitojen kannalta merkittäviin laboratoriotuloksiin, kuten munuaisten toimintaa kuvaavaan GFR-arvoon (Laakso 2022). Lääkkeiden toimittamisesta annetun määräyksen mukaan apteekissa varmistetaan lääkkeiden oikea ja turvallinen käyttö, ja tässä tulee ottaa huomioon lääkkeen käyttäjän lääkehoidon kokonaisuus, sairaudet ja ikä (Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen määräys 2/2016 Lääkkeiden toimittaminen).

Lähde: Laakso Johanna. Apteekit avohoidon lääkehoitoprosessissa - mitä potilastietoja tulisi olla saatavilla lääkkeiden toimittamisen ja muun palvelutoiminnan tukena? Pro gradu –tutkielma. Helsingin yliopisto 2022.

Puumalainen Inka
Suomen Apteekkariliitto